

**„BTA”
apdrošināšanas akciju sabiedrības**

**Publiskais ceturkšņa pārskats
2010. gada I ceturksni**

Šis pārskats sagatavots saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 24.03.2006 noteikumiem Nr. 61 "Apdrošinātāju publisko ceturkšņa pārskatu sagatavošanas noteikumi"

Pārskatā ir ietverta apkopota informācija par uzņēmuma darbību **2010. gada I ceturksnī** un ir salīdzināma ar iepriekšējiem pārskata periodiem.

Ziņas par uzņēmumu.

Uzņēmuma nosaukums	BTA AAS		
Uzņēmuma juridiskais statuss	Apdrošināšanas akciju sabiedrība		
Reģistrācijas Nr., vieta un datums	40003159840, Rīga, 1993 gads		
Adrese	Kr.Valdemāra 63, Rīga		
Valdes locekļi un to ieņemamais amats	Gints Dandzbergs – Valdes priekšsēdētājs Jānis Lucaus - Viceprezidents Jeļena Alfejeva – Viceprezidente Agris Dambeniēks – Galvenais grāmatvedis Andrejs Skroderis – Riska parakstīšanas departamenta direktors		
Padomes locekļi un to ieņemamais amats	Pauls Dandzbergs – Padomes priekšsēdētājs Andrejs Galanders – Padomes loceklis Marts Dandzbergs – Padomes loceklis		
Pārskata periods	01.01.2010 - 31.03.2010		
Ziņas par akcionāriem		Akciju skaits	% no akciju kapitāla
	TIA AS	9 578	9.58%
	Fiziskās personas – Latvijas rezidenti	90 422	90.42%
		<u>100 000</u>	<u>100%</u>
Akcijas nominālvērtība	LVL 100.00		
Parakstītais pamatkapitāls	LVL 10 000 000		
Apmaksātais pamatkapitāls	LVL 10 000 000		

Peļņas vai zaudējumu aprēķina pārskats.

Pozīcijas nosaukums	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata gada atbilstošajā periodā
Nopelnītās prēmijas	11 058 923	15 875 227
Citi tehniskie ienākumi, neto	4 135	8 842
Piekritušās atlīdzību prasības, neto	(6 360 563)	(9 291 910)
Izmaiņas citās tehniskajās rezervēs	-	-
Gratifikācijas, neto	0	(543)
Neto darbības izdevumi	(3 204 089)	(4 685 416)
Citi tehniskie izdevumi, neto	(14 250)	(21 365)
Izmaiņas izlīdzināšanas rezervēs	-	-
Ieguldījumu pārvaldīšanas izdevumi/ienākumi un komisijas naudas maksājumi	(11 412)	(28 886)
Neto procentu ienākumi un dividendu ienākumi	329 362	365 010
Neto realizētā peļņa/zaudējumi no finanšu aktīviem un finanšu saistībām, kas netiek vērtētas patiesajā vērtībā caur peļņas vai zaudējumu aprēķinu	-	(471)
Neto peļņa/zaudējumi no tirdzniecības nolūkā turētajiem finanšu aktīviem un finanšu saistībām	-	-
Neto peļņa/zaudējumi no klasificētiem kā patiesajā vērtībā vērtētajiem finanšu aktīviem un finanšu saistībām ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	830 895	(355 551)
Ārvalstu valūtu pārvērtēšanas rezultāts	48 578	(124 978)
Materiālo aktīvu, ieguldījumu ēkās pašu darbības nodrošināšanai, ieguldījumu īpašuma un nemateriālo aktīvu atzišanas pārtraukšanas peļņa/zaudējumi	-	-
Nolietojums	(100 280)	(100 976)
Vērtības samazināšanās zaudējumi	-	-
Ieguldījumu īpašumu vērtības pieaugums/samazinājums	-	-
Citi ienākumi/(izdevumi), kas nav atspoguļoti pārējos posteņos, neto	114 991	(58 142)
Pārskata perioda peļņa/zaudējumi pirms nodokļiem	2 696 290	1 580 840

Apdrošināšanas veidu raksturojošie rādītāji.

Apdrošināšanas veids	Bruto parakstītās prēmijas	Neto parakstītās prēmijas	Bruto izmaksātās atlīdzības	Neto izmaksātās atlīdzības	Neto darbības izdevumi
Nelaiemes gadījumu apdrošināšana	238 876	237 766	64 253	64 253	63 679
Veselības apdrošināšana	2 391 049	2 391 049	1 791 627	1 791 627	494 953
Sauszemes transporta (izņemot dzelzceļa) apdrošināšana	2 581 070	2 575 864	1 906 865	1 906 865	897 357
Dzelzceļa transporta apdrošināšana	26 364	24 520	-	-	6 488
Gaisakuģu apdrošināšana	16 955	1 754	-	-	619
Kuģu apdrošināšana	51 693	5 169	-	-	(157)
Kravu apdrošināšana	217 236	107 829	166 541	53 934	48 984
Īpašuma apdrošināšana pret uguns un dabas stihiju postījumiem	1 006 927	828 199	289 371	86 965	337 772
Īpašuma apdrošināšana pret citiem riskiem	142 762	125 500	2 703	2 703	43 199
Sauszemes transporta līdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšana	1 680	1 680	-	-	362
Sauszemes transporta līdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana *	3 465 274	3 308 998	1 760 828	1 760 828	1 023 865
Gaisakuģu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšana	18 259	(8 103)	-	-	(5 543)
Kuģu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšana	-	(2 577)	-	-	(338)
Vispārējās civiltiesiskās atbildības apdrošināšana	309 979	219 023	32 794	32 794	65 390
Kredītu apdrošināšana	58 021	23 832	86 502	31 581	4 585
Galvojumu apdrošināšana	247 617	25 258	27 396	27 396	36 060
Dažādu finansiālo zaudējumu apdrošināšana	140 740	65 210	16 725	4 951	11 824
Juridisko izdevumu apdrošināšana	-	-	-	-	-
Palīdzības apdrošināšana	345 035	341 313	62 672	62 672	174 990
Kopā	11 259 538 10	272 285	6 208 277	5 826 569	3 204 089

* t.sk. OCTA obligātie atskaitījumi LVL 71 248

Apdrošināšanas veids	Zaudējumu rādītājs (piekritušās atlīdzību prasības, neto / nopelnītās prēmijas, neto)	Izdevumu rādītājs ((neto darbības izdevumi + citi tehniskie izdevumi, neto - citi tehniskie ienākumi, neto)/nopelnītās prēmijas, neto)	Kombinētais rādītājs (zaudējumu rādītājs + izdevumu rādītājs)
Nelāimes gadījumu apdrošināšana	66.67%	63.21%	129.87%
Veselības apdrošināšana	76.79%	22.16%	98.95%
Sauszemes transporta (izņemot dzelzceļa) apdrošināšana	47.09%	24.94%	72.03%
Dzelzceļa transporta apdrošināšana	(1.09%)	36.24%	35.15%
Gaisakuģu apdrošināšana	341.41%	12.33%	353.75%
Kuģu apdrošināšana	(0.29%)	1.94%	1.65%
Kravu apdrošināšana	194.30%	51.70%	246.00%
Īpašuma apdrošināšana pret uguns un dabas stihiju postījumiem	25.24%	40.13%	65.37%
Īpašuma apdrošināšana pret citiem riskiem	11.69%	17.96%	29.65%
Sauszemes transporta līdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšana	-	0.30%	0.30%
Sauszemes transporta līdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana	77.57%	34.29%	111.86%
Gaisakuģu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšana	(168.45%)	92.11%	(76.34%)
Kuģu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšana	-	12.26%	12.26%
Vispārējās civiltiesiskās atbildības apdrošināšana	3.67%	35.27%	38.95%
Kredītu apdrošināšana	3.33%	2.55%	5.88%
Galvojumu apdrošināšana	23.65%	78.56%	102.21%
Dažādu finansiālo zaudējumu apdrošināšana	1.87%	13.79%	15.66%
Juridisko izdevumu apdrošināšana	0.00%	0.00%	0.00%
Palīdzības apdrošināšana	24.58%	56.03%	80.61%
Kopā	57.52%	29.06%	86.58%

Bilances pārskats.

Pozīcijas nosaukums	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata gads
Parakstītais, bet neapmaksātais pamatkapitāls		244 634
Materiālie aktīvi	397 453	396 906
Ieguldījumi zemes gabalos un ēkās	5 940 293	5 982 280
Nemateriālie aktīvi	90 933	85 567
Ieguldījumi radniecīgo sabiedrību pamatkapitālā	4 295 744	3 334 392
Ieguldījumi asociēto sabiedrību pamatkapitālā	245 981	245 981
Tirdzniecības nolūkā turēti finanšu aktīvi		
Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	24 040 094	24 233 205
Pārdošanai pieejami finanšu aktīvi	185 740	185 740
Līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi	12 985 623	13 084 555
Aizdevumi un debitoru parādi	15 636 577	15 158 233
Uzkrātie ienākumi un nākamo periodu izdevumi	2 237 950	2 391 167
Nodokļu aktīvi		
Pārapirošināšanas līgumi	5 297 164	5 092 335
Nauda kasē un prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	936 669	546 743
Kopā aktīvi	72 290 221	70 981 738
Kapitāls un rezerves	25 596 287	22 899 997
Apdrošināšanas saistības	43 020 293	43 068 109
Pakārtotās saistības		
Klasificētas kā patiesajā vērtībā novērtētās finanšu saistības ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā		
Amortizētajā iegādes vērtībā vērtētās finanšu saistības	2 219 075	3 532 453
Uzkrājumi	961 699	961 699
Nodokļu saistības	232 871	241 618
Uzkrātie izdevumi un nākamo periodu ienākumi	259 996	277 862
Kopā saistības	46 693 934	48 081 740
Kopā kapitāls un rezerves un saistības	72 290 221	70 981 738

Riski un risku vadība

Apdrošināšana kā uzņēmējdarbības nozare nodarbojas ar riska pārnesi no apdrošinājuma ņēmēja uz apdrošinātāju un šī riska pārvaldi. Apdrošināšanas darbībā lielākie riski rodas, apdrošinātājam pieņemot apdrošināmo risku, novērtējot to, izvēloties pārāpdrošināšanas segumu un pildot saistības attiecībā uz noslēgtajiem apdrošināšanas līgumiem. Apdrošinātājs ir pakļauts arī ieguldījumu riskam, kad Sabiedrībai ir jāsedz tehniskās rezerves ar aktīviem, kas ieguldīti dažādos finanšu instrumentos, un tas ietver tirgus risku, kredītrisku, likviditātes risku un operacionālo risku.

Sabiedrības vadība ir identificējusi riskus un izstrādājusi šo risku pārvaldi. Risku pārvalde notiek saskaņā ar sabiedrības Valdes lēmumu.

Sabiedrības vadība ir iedalījusi visus riskus šādās lielākās grupās:

- Apdrošināšanas riski
- Finanšu riski
- Darbības (operacionālie) riski

Katra no šīm grupām ir sadalīta apakšgrupās, kurā ir identificēti riski, kas varētu ietekmēt kādu no darbības virzieniem. Katram no riskiem ir izstrādāti pasākuma plāni, kas jāveic, lai mazinātu un novērstu riska iestāšanās iespējamību.

Apdrošināšanas riski un to vadība

Apdrošināšanas risks ir visbūtiskākais risks, ar ko Sabiedrība saskaras ikdienā.

(a) *Risku parakstīšanas stratēģija*

Sabiedrības risku parakstīšanas stratēģijas pamatā ir risku diversifikācija, kas nodrošina sabalansēta risku portfeļa uzturēšanu, balstoties uz liela apjoma vienādu risku portfeli, kas tiek turēts vairāku gadu garumā, un kas maina kopējo riska ietekmi.

Risku parakstīšanas stratēģija ir ietverta gada biznesa plānā, kurā ir aprakstīti apdrošināšanas veidi, kuros tiek parakstītas prēmijas, kā arī nozares un sektori, kuros Sabiedrība ir gatava uzņemt risku. Šī stratēģija tiek piemērota individuāliem risku parakstītājiem, izmantojot detalizētu risku parakstīšanas pilnvaru sistēmu, kurā noteikti limiti atsevišķam risku parakstītājam pēc apdrošināšanas veida, biznesa klases un nozares, lai izveidotu atbilstošu risku profilu apdrošināšanas portfeļa ietvaros. Nedzīvības apdrošināšanas līgumi var tikt noslēgti uz laiku līdz 5 gadiem, taču tie parasti tiek slēgti uz vienu gadu un parakstītājiem ir tiesības atteikt līgumu pagarinājumu vai atjaunošanu vai pie pagarināšanas (atjaunošanas) izmainīt līguma noteikumus un nosacījumus.

Apdrošināšanas produktu tarifu un cenu aprēķinā ir atspoguļoti pašreizējie tirgus apstākļi un ietverti iespējamie pieņēmumi, kas nepieciešami nākotnes rezultātu koriģēšanai ar mērķi būtiski ierobežot finanšu risku.

Sabiedrības vadība pastāvīgi uzrauga riska parakstīšanas pilnvaru ievērošanu. Sabiedrības valde izskata darījumus, kam nepieciešams īpašs apstiprinājums.

(b) *Galveno produktu apraksts*

Turpmāk ir aprakstīti to apdrošināšanas līgumu noteikumi, kuriem ir būtiska ietekme uz apdrošināšanas līgumu radīto nākotnes naudas plūsmu apjomu, laiku un paredzamību. Kā arī ir sniegts Sabiedrības galveno produktu novērtējums un veids, kā riski tiek vadīti.

KASKO

Šis apdrošināšanas veids kompensē zaudējumus, kas radušies transportlīdzekļa bojājumu vai bojāejas rezultātā. Ir iespējams iegādāties vairākus atsevišķus apdrošināšanas segumus, kas ir saistīti ar apdrošināto transportlīdzekli. KASKO apdrošināšanas likmes tiek noteiktas, izmantojot bonus-malus sistēmu, saskaņā ar kuru apdrošināšanas prēmija tiek samazināta, ja nav bijuši zaudējumi, un palielināta, ja tādi ir bijuši. Apdrošinātās summas ļoti retos gadījumos pārsniedz 50 tūkstošus LVL. Lielākie zaudējumi rodas transportlīdzekļu zādzības vai iznīcināšanas gadījumos.

Sauszemes transporta līdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšana (OCTA)

Šis ir obligāts apdrošināšanas veids, kura nosacījumus un atlīdzības regulē likums "Par sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu" un citi normatīvie akti. OCTA apdrošināšanas likmes tiek noteiktas, izmantojot bonus-malus sistēmu, saskaņā ar kuru apdrošināšanas prēmija tiek samazināta, ja nav bijuši zaudējumi, un palielināta, ja tādi ir bijuši.

OCTA apdrošināšana sedz traumu un īpašuma bojājumu atlīdzību prasības Latvijā, kā arī atlīdzību prasības, kas radušās ārvalstīs saistībā ar Green Card sistēmā apdrošinātiem automobiļiem.

OCTA atlīdzina zaudējumus, kas nodarīti īpašumam, un veic izmaksas personām nodarīto traumu gadījumā pārsvarā par ārstniecības izmaksām un īslaicīgu darba nespēju. Tomēr ir iespējamas arī ilgtermiņa atlīdzības, piemēram, pensijas un pabalsti neatgriezenisku darbaspēja zudumu gadījumā, kuras varētu maksāt ilgākā laika posmā un var būt izmaksājamas arī kā periodiskas atlīdzības (annuities).

Kaut arī iepriekšējā pieredze rāda, ka atlīdzības tiek pieteiktas nekavējoties un tās var nokārtot bez kavēšanās, situācija var mainīties un atlīdzības, kas rodas no OCTA tiek klasificēts kā „ilgi nokārtojams” (long-tail) apdrošināšanas veids, kad atlīdzības prasības gala izmaksu noteikšanai ir nepieciešams ilgāks laiks.

Būtiskākie riski, kas saistīti ar šo produktu, ir parakstīšanas risks, konkurences risks un atlīdzību prasību pieredzes risks. Prēmijas aprēķināšana atbilstoši šo polišu riskam būs subjektīvs, tāpēc arī riskants process. Apdrošināšanas riska vadība galvenokārt notiek, nosakot saprātīgu cenu politiku, produktu veidu, risku izvēli, atbilstošu ieguldījumu stratēģiju, reitingu un pārāpdrošinājumu. Sabiedrība uzrauga izmaiņas vispārējā ekonomiskajā un komerciālajā vidē, kurā Sabiedrība darbojas, un rīkojas atbilstoši izmaiņām.

Veselības apdrošināšana

Veselības apdrošināšanas produkts tiek piedāvāts sabiedrībām, kuras iegādājas veselības apdrošināšanu saviem darbiniekiem. Veselības apdrošināšanā tiek atlīdzināti tādi izdevumi kā ārstu vīzītes, izdevumi par slimnīcu un medikamentu iegādi.

Sabiedrība uzrauga un ņem vērā izmaiņas medicīnas pakalpojumu cenās, uzrauga atlīdzību prasību apjomu katram darba devējam un, pārjaunojot polises, veic atbilstošas korekcijas cenās.

Īpašuma apdrošināšana

Īpašuma apdrošināšana nosedz riskus, kas saistīti ar īpašumu, piemēram, ugunsgrēks, cauruļu plīšana, eksplozija, zagšana un laupīšana, kā arī vētras izraisītu zaudējumu risks. Īpašuma apdrošināšanai ir iespējams iegādāties civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu.

Uzņēmējdarbības pārtraukuma apdrošināšana kompensē neiegūto peļņu un fiksētas izmaksas, ja zaudējumus izraisījis risks, kas apdrošināts saskaņā ar īpašuma apdrošināšanas polisi. Pārdodot šis apdrošināšanas polises, ļoti liela nozīme ir klientu uzticamībai un finanšu pārskatu patiesumam.

Visbiežāk sastopamie riski privātipašuma gadījumā ir cauruļu plīšana un ugunsgrēks. Lielāki zaudējumi parasti rodas uguns nelaimju gadījumos.

Kopumā prasības īpašuma apdrošināšanā tiek paziņotas nekavējoties un tās var nokārtot bez kavēšanās. Īpašuma apdrošināšanas veids tiek klasificēts kā „ātri nokārtojams” (short-tail), nevis „ilgi nokārtojams” (long-tail), kad atlīdzības prasības gala izmaksu noteikšanai ir nepieciešams ilgāks laiks.

Būtiskākie riski, kas saistīti ar šo produktu, ir parakstīšanas risks, konkurences risks un atlīdzību prasību pieredzes risks.

Parakstīšanas risks ir risks, ka Sabiedrība nav iekasējusi atbilstošas prēmijas par apdrošinātajiem īpašumiem. Mājokļu apdrošināšanas veidā ir paredzams, ka liels īpašumu skaits ir ar līdzīgu riska profilu. Tomēr komerciālā īpašuma apdrošināšanā var būt savādāk. Vairums komerciālā īpašuma apdrošināšanas piedāvājumu ietver gan izvietojumu, gan biznesa veidu, gan ieviestos drošības līdzekļus kopumā. Prēmijas aprēķināšana atbilstoši šo polišu riskam būs subjektīvs, tāpēc arī riskants process.

Īpašuma apdrošināšana ir pakļauta riskam, ka apdrošinātais pieteiks viltotas vai spēkā neesošas prasības, vai arī uzrādīs lielāku atlīdzības summu. Tas lielā mērā izskaidrojams ar ekonomisko apstākļu ietekmi uz īpašuma apdrošināšanas jomas ienesīgumu. Apdrošināšanas riska vadība tiek īstenota, galvenokārt, izmantojot cenu noteikšanas mehānismus, neatkarīgu īpašumu novērtēšanu saskaņā ar starptautiskiem standartiem, pruduktu izstrādi, risku izvēli un pārapirošināšanu. Sabiedrība uzrauga izmaiņas vispārējā ekonomiskajā un komerciālajā vidē, kurā Sabiedrība darbojas, un rīkojas atbilstoši izmaiņām.

(c) Apdrošināšanas riska koncentrācija

Apdrošināšanas procesā riska koncentrācija var rasties, ja kāds notikums vai notikumu virkne var ietekmēt Sabiedrības saistību apjomu. Riska koncentrācija var rasties saistībā ar vienu apdrošināšanas līgumu vai vairākiem saistītiem līgumiem un attiecas uz apstākļiem, kuru rezultātā var rasties būtiskas apdrošināšanas saistības.

Sabiedrības vadība apzinās, ka pastāv apdrošināšanas riska koncentrācija. Riska koncentrācija var izveidoties dažādu likumsakarību un gadījumu rezultātā. Biežākā riska koncentrācija tiek novērota apdrošināšanas veidā, kurā tiek apdrošinātas fiziskās personas, t.i., palīdzības vai nelaiemes gadījumu apdrošināšana, kad personu grupa cieš nelaiemes gadījumā un visas šīs personas ir apdrošinātas Sabiedrībā. Īpašuma apdrošināšanā riska koncentrācija varētu izveidoties, ja vienā nelielā blīvi apbūvētā apgabalā iestājas kāds no riskiem (ugunsgrēks), kas viegli var pārvietoties no viena objekta uz otru un šo darbību nav iespējams novērst.

Tāpat vadība apzinās, ka ir iespējama riska koncentrācija uz vienu uzņēmumu vai tautsaimniecības nozari kopumā, kuram tiek apdrošināti vairāki riski. Apdrošinot šādus riskus, obligāts priekšnosacījums ir izvērtēt uzņēmuma finansiālo stāvokli un kapacitāti, kā arī noteikt, cik lielas finansiālās saistības var rasties, kādas saistības Sabiedrībai jau ir attiecībā uz šo uzņēmumu un kādas tā vēl var atļauties. Novērtējot finanšu riskus, tiek izpētītas ekonomiskās attīstības tendences un riski, kas varētu ietekmēt attiecīgo nozari.

Lai mazinātu zaudējumus, kas varētu rasties riska koncentrācijas gadījumā, Sabiedrība izmanto pārapirošināšanu - pārapirošinot gan proporcionāli, gan neproporcionāli. Veicot pārapirošināšanu, Sabiedrības daļa riskā tiek noteikta gan par vienu objektu, gan par vienu notikumu, kurā zaudējumi var tikt radīti vienlaicīgi vairākiem objektiem. Sādi riski ir pārapirošināti praktiski visos apdrošināšanas veidos. Sabiedrības pielietoto pārapirošināšanas politiku ir apstiprinājusi Sabiedrības valde.

Šo risku vadībā Sabiedrība izmanto divas svarīgākās metodes. Pirmkārt, risks tiek parakstīts, izmantojot atbilstošu parakstīšanas politiku. Riska parakstītājiem ir atļauts

parakstīt riskus tikai tad, ja paredzēmā peļņa ir proporcionāla pieņemtā riska apjomam. Otrkārt, riska vadībā tiek izmantota pārapsdrošināšana. Sabiedrība iegādājas pārapsdrošināšanas segumu dažādos saistību un īpašuma apdrošināšanas veidos. Sabiedrība pastāvīgi novērtē izmaksas un ieguvumus, kas saistīti ar pārapsdrošināšanas programmu.

Sabiedrība nosaka kopējo risku, kuru tā ir gatava uzņemt attiecībā uz riska koncentrāciju. Sabiedrība uzrauga šos riskus gan risku parakstīšanas laikā, gan ik mēnesi, pārbaudot ziņojumus, kuros uzrādīta galveno risku koncentrācija, kurai Sabiedrība ir pakļauta. Sabiedrība izmanto vairākus modelēšanas rīkus, lai pārraudzītu riskus, lai novērtētu pārapsdrošināšanas programmu efektivitāti un neto riskus, kuriem Sabiedrība ir pakļauta. Pielietojot šos modeļus, gada laikā tiek izmantoti vairāki papildus stresa un scenāriju testi.

(d) Katastrofas

Sabiedrības vadība apzinās, ka ir iespējami katastrofu riski. Mūsu ģeogrāfiskajos apstākļos šie riski visvairāk ir saistīti ar meteoroloģiskām parādībām: vētras, plūdi, dabas stihijas (krusa, sniegs, apledījumi utt.). Liela mēroga ugunsgrēki un zemestrīces ir maz ticamas, bet varbūtība pastāv. Raksturīgākās katastrofas ir plūdi un vētras. Lai mazinātu katastrofu risku ietekmi uz Sabiedrību, tiek izmantota pārapsdrošināšana. Pārapsdrošināšana ir gan proporcionāla, gan neproporcionāla. Lielākajiem riskiem papildus tiek veikta fakultatīvā pārapsdrošināšana. Sabiedrībā ir izstrādāta metodika savas daļas noteikšanai. Tā ir atkarīga no ļoti daudz faktoriem un vēsturiskās statistiskās informācijās katrā produktu grupā. Pēc vadības domām veiktie pasākumi, kas mazina katastrofu risku ietekmi uz Sabiedrību, ir pietiekami.

(e) Apdrošināšanas risku vadība

Sabiedrība ir izstrādājusi dažādus kontroles un vadības mehānismus, lai ierobežotu apdrošināšanas risku. Visos apdrošināšanas veidos tiek izstrādāti nosacījumi un noteikumi, kas ir saistoši gan Sabiedrībai, gan klientiem. Nosakot kopējo risku un Sabiedrības pieņemtā riska apjomu, ir jāievēro noteikta metodoloģija, kas izstrādāta katram apdrošināšanas veidam. Sabiedrībā ir riska parakstīšanas nodaļa, kurā strādā personāls, kuri atbild par atsevišķu apdrošināšanas veidu attīstību, apdrošināšanas noteikumiem un nosacījumiem, kā arī riska novērtēšanas metodēm. Turklāt ir noteikti limiti, līdz kuriem noteikti darbinieki drīkst pieņemt lēmumu par riska parakstīšanu. Nosakot šos limitus, tiek ņemta vērā darbinieku hierarhija, t.i., jo augstāks amats, jo lielāku risku drīkst parakstīt.

Lai arī noteikti mehānismi ir ieviesti un riski tiek pārvaldīti, Sabiedrības vadība apzinās, ka pastāv risks, ka apdrošināšanas riska novērtējums nav bijis kvalitatīvs un ir pieņemti nepareizi lēmumi. Turklāt pastāv risks, ka apdrošināšanas atlīdzības tiks noteiktas neatbilstoši nodarījumiem zaudējumiem vai arī atlīdzību prasību administrēšana prasīs pārāk ilgu laiku.

Lai samazinātu šos riskus, Sabiedrība ir izstrādājusi un izmanto kvalitātes vadības sistēmu, kura apraksta visus procesus un rezerves, kuras Sabiedrība veido apdrošināšanas administrēšanas un atlīdzību prasību noregulēšanas gaitā. Kvalitātes vadības sistēmā ir noteikts, kad un kādos apstākļos ir jāievēro noteiktas procedūras. Kvalitātes novērtēšanu var veikt jebkurā procesā un noteikt, vai šis process tiek veikts, ievērojot Sabiedrības intereses un paredzētos procesus. Par procesu novērtēšanu ir atbildīga kvalitātes vadības nodaļa, kura regulāri sniedz Sabiedrības vadībai informāciju par procesu vadību Sabiedrībā. Pamatojoties uz šo novērtējumu, vadība var pieņemt atbilstošus lēmumus, lai samazinātu risku, kas saistīts ar apdrošināšanas procesiem.

(f) Saistību atbilstības tests

Sabiedrība ir novērtējusi savas apdrošināšanas saistības, kas uzrādītas 2009. gada 31. decembra pārskatā par finanšu stāvokli, izmantojot saistību atbilstības testu („LAT”).

Saistību atbilstības tests tiek veikts katrā finanšu pārskata datumā pa apdrošināšanas veidiem, lai novērtētu, vai atzītās apdrošināšanas saistības, atskaitot atliktās klientu piesaistīšanas izmaksas, ir atbilstošas, ņemot vērā nākotnes naudas plūsmu no apdrošināšanas līgumiem pašreizējās aplēses. Ja novērtējums norāda, ka saistības nav atbilstošas, ņemot vērā nākotnes naudas plūsmu, izrūkums tiek uzrādīts peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Paredzamā naudas plūsma, kas saistīta ar atlīdzību prasībām un izdevumiem, tiek aplēsta, izmantojot vēsturiskos datus, kurus koriģē par būtiskiem atsevišķiem zaudējumiem, kuru atkārtošanās nav sagaidāma. Saistību atbilstības tests tiek veikts pa apdrošināšanas veidiem, kuros iekļauti apdrošināšanas līgumi ar līdzīgu riska profilu.

Finanšu riski un risku vadība

Sabiedrība ir pakļauta finanšu riskiem, jo tā veic darījumus ar finanšu instrumentiem. Finanšu riski ietver tirgus risku, kas ietver cenu, procentu likmju un ārvalstu valūtas riskus, kredītrisku un likviditātes risku. Turpmāk ir sniegts finanšu risku apraksts un kopsavilkums par metodēm, kuras Sabiedrība izmanto šo risku vadībā. Šie riski Sabiedrībai rodas ikdienas uzņēmējdarbības rezultātā.

Šādiem finanšu riskiem var tikt pakļauti Sabiedrības finanšu aktīvi un finanšu saistības, tai skaitā ieguldījumi, noguldījumi bankās, aizdevumi, apdrošināšanas debitori un pārāpdrošināšanas aktīvi:

- **Tirgus risks:** negatīvi izmainoties tirgus situācijai, var tikt ietekmēti apdrošinātāja aktīvi un/vai saistības, investīcijas var zaudēt savu vērtību, aktīvu ienesīgums var samazināties; Tirgus risks ietver procentu likmju risku, kapitāla cenas risku un ārvalstu valūtas risku;
- **Kredītrisks:** Sabiedrībai var rasties finanšu zaudējumi saistībā ar darījuma partnera nespēju pildīt līgumā noteiktās saistības,
- **Likviditātes risks:** noteiktos nelabvēlīgos apstākļos apdrošinātājam, lai spētu nokārtot saistības, var būt nepieciešams pārdot aktīvus par zemāku cenu, nekā to patiesā vērtība;

Tirgus risks

Finanšu instrumenti un pozīcijas ir pakļautas tirgus riskam, kas ir risks, ka izmaiņas tirgus apstākļos nākotnē var samazināt vai palielināt instrumenta vērtību. Sabiedrība ir pakļauta potenciālam ieguldījumu riskam, gūstot zaudējumus no finanšu aktīviem, finanšu saistībām, pārāpdrošināšanas un apdrošināšanas līgumsaistībām procentu likmju izmaiņu, ārvalstu valūtas maiņas likmju un kapitāla instrumentu cenu izmaiņu rezultātā.

Ieguldījumu riska ierobežošanai ieguldījumi tiek veikti dažādos finanšu instrumentos. Izvēloties finanšu instrumentus, tiek ievērotas „Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likumā” noteiktās prasības.

Veicot ieguldījumu darbību, AAS BTA finanšu nodaļas darbinieki ievēro pilnveidotās ieguldījumu procedūras, kuras regulē daudzi jautājumi, kas saistīti ar ieguldījumu riska kontroli un ierobežošanu.

Ieguldījumu risks tiek ierobežots divējādi – pirmkārt, diversificējot ieguldījumu portfeli, otrkārt, analizējot aktīvu pirms tā iegādes un regulāri iegūstot pieejamo informāciju par to vēlāk.

Sabiedrība pārvalda tirgus risku, ieguldot pārsvarā augsta reitinga tirgos un ieguldījumos.

Valūtas risks

Valūtas risks: nelabvēlīgi mainoties valūtas kursam, Sabiedrība var ciest zaudējumus. Daļa no apdrošināšanas riskiem ir noteikti ārvalstu valūtās. Sabiedrības politika ir ierobežot valūtas kursu svārstību risku attiecībā uz zināmajiem un gaidāmajiem darījumiem ārvalstu valūtā. Sabiedrība cenšas mazināt valūtas risku, veicot ieguldījumus atbilstošās valūtās. Sabiedrības darbības tirgos Latvijā, Igaunijā un Lietuvā vietējās naudas vienības ir piesaistītas Eiro valūtai, kas samazina valūtas risku iespējamību. Piesaiste var mainīties, mainoties makroekonomiskajai politikai. Peļņa vai zaudējumi ir jūtīgi tikai pret izmaiņām ASV dolāra maiņas kursā, bet šī ietekme ir zema. Sabiedrība neveic nekādus spekulatīvos darījumus, kuri varētu palielināt valūtas kursa svārstību risku.

Sabiedrība pakāpeniski palielina EUR nominēto ieguldījumu īpatsvaru. Ievērojot iepriekš minēto principu, 2009. gada beigās EUR nominētie ieguldījumi nosedza vienu trešdaļu LVL nominēto tehnisko rezervju. Kaut arī šai politikai ir ietekme uz ieguldījumu atdevi, tā tiks piemērota arī 2010. gadā, lai ierobežotu potenciālo ietekmi, kas varētu rasties, valdībai ieviešot izmaiņas valūtas politikā.

Cenas risks

Cenas risks ir risks, ka tirgus cenu izmaiņu rezultātā finanšu instrumenta vērtība var mainīties. Šādas izmaiņas var radīt gan tādi faktori, kas attiecas vienīgi uz attiecīgo instrumentu, gan faktori, kuri ietekmē visus tirgū tirgotos finanšu instrumentus. Cenas risks rodas, kad Sabiedrība pieņem finanšu instrumentu garo vai īso pozīciju.

Procentu likmju risks

Procentu likmju svārstību risku ierobežojošie pasākumi Sabiedrībā tiek īstenoti, izvērtējot procentu likmju riska ietekmi uz Sabiedrības finanšu rādītājiem. Sabiedrībai nav būtisku saistību, par kurām jāmaksā procenti un ievērojama daļa no procentu nesošiem aktīviem ir ar fiksētu procentu likmi. Sabiedrība nav pakļauta būtiskam procentu likmju svārstību riskam un procentu likmju svārstību ietekmei, kas rodas no Sabiedrības procentus nesošo aktīvu un saistību atšķirīgiem dzēšanas termiņiem vai procentu termiņstruktūras profila.

Likviditātes risks

Saskaņā ar apstiprināto ieguldījumu procedūru, AAS BTA finanšu nodaļas darbiniekiem ir jānodrošina, ka vismaz 30% no aktīviem, kas nepieciešami tehnisko rezervju segšanai, ir izvietoti ieguldījumos ar augstu likviditāti.

Par ieguldījumiem ar augstu likviditāti tiek uzskatīti šādi aktīvi:

- 1) prasības uz pieprasījuma pret kredītiestādēm;
- 2) pārējās prasības pret maksājspējīgām kredītiestādēm (termiņnoguldījumi utml.), kuru atlikušais atmaksas termiņš nepārsniedz 30 dienas un noguldījumi ar citu termiņu, ja līgums paredz iespēju izņemt naudu pirms dzēšanas termiņa (atskaitot līgumā noteiktu soda naudu par pirmstermiņa noguldījumu izņemšanu, ja tāda ir paredzēta);
- 3) ieguldījumi vērtspapīros, kuriem ir pastāvīgs neierobežots tirgus, t.i., tos ir iespējams ātri pārdot bez būtiskiem zaudējumiem vai tos var izmantot kā ķīlu kredīta iegūšanai.

Kreditrisks

Sabiedrība ir pakļauta kreditriskam, kas ir risks, ka darījuma puse nebūs spējīga pilnā apmērā un noteiktajā laikā samaksāt saistību summas. Sabiedrība strukturē pieņemtā kreditriskā līmeņus, nosakot limitus attiecībā uz pieņemtā riska apjomu vienam vērtspapīru emitentam, debitoram, aizņēmējam vai iepriekš minēto grupām. Šādi riski tiek regulāri uzraudzīti.

Kredītrisks rodas saistībā ar tiešās apdrošināšanas debitoriem un pārapirošināšanas debitoriem, un tas ir risks, ka darījuma puse nespēs pildīt savas maksājumu saistības.

Apdrošināšanas debitori

Vadība regulāri uzrauga tiešās apdrošināšanas debitorus un atceļ polises, ja apdrošinājuma ņēmējam ir nosūtīts atbilstošs paziņojums, bet attiecīgā summa nav samaksāta.

Pārapirošināšana

Sabiedrība pārapirošina daļu parakstīto risku, lai kontrolētu tās zaudējumu riskus un aizsargātu kapitāla resursus. Sabiedrība iegādājas fakultatīvo un Excess-of-Loss („XL”) pārapirošināšanu, lai samazinātu neto riskus un nepārsniegtu faktisko maksātspējas normu. Sabiedrība iegādājas arī pārapirošināšanas līgumus galvenajos apdrošināšanas veidos, kas aizsargā Sabiedrību no jebkādiem kopējiem zaudējumiem, kas var rasties no vairākām prasībām, kas rodas no viena un tā paša notikuma.

No 2008. gada BTA veica izmaiņas pārapirošināšanas politikā, padarot to vēl konservatīvāku – tagad pārapirošinātāji tiek piesaistīti ne tikai lielu risku apdrošināšanā, bet arī tiek iegādāta papildus aizsardzība ikdienišķu un pat salīdzinoši nelielu risku netipiskai akumulācijai. Atsevišķiem apdrošināšanas veidiem (KASKO, dzelzceļa, kravu, iekārtu apdrošināšana) XL vienošanās ir aizstātas ar Prioritātes kopējo XL vienošanos (Priority Aggregate XL treaty).

Cedētā pārapirošināšana ietver kredītrisku un summas no pārapirošinātājiem tiek atzītas atgūstamā apmērā, atkaitot zināmos maksātspējas gadījumus un neatgūstamās summas. Sabiedrība pastāvīgi uzrauga pārapirošinātāju finanšu stāvokli un periodiski pārbauda pārapirošināšanas līgumus.

Pārapirošināšana tiek veikta pasaulē plaši pazīstamās pārapirošināšanas sabiedrībās ar ļoti augstu reputāciju.

Veicot pārapirošināšanu tiek ievērots, lai pārapirošināšanas sabiedrību reitingi pārsvarā nav zemāki par Standard & Poor's vērtējumu BBB- (vai citas starptautiskas reitingu aģentūras analogu vērtējumu). Praktiski visa pārapirošināšana tiek veikta pārapirošināšanas sabiedrībās, kuru reitings nav zemāks par Standard & Poor's vērtējumu A.

Pārapirošināšanas sabiedrības savas saistības sedz laika periodā līdz 30 dienām. Pārapirošināšanas līgumos tiek noteikti arī gadījumi, kad apdrošināšanas atlīdzībai pārsniedzot noteiktu summu, pārapirošināšanas atlīdzība ir jāizmaksā nekavējoties. 2009. un 2008. gada laikā nebija gadījumu, kad pārapirošināšanas sabiedrība nepildītu saistības pret Sabiedrību.

Darbības riski un to vadība

Sabiedrība ir noteikusi, ka klientam ir jāsaņem augstas kvalitātes pakalpojumi. Kā svarīgāko risku šo pakalpojumu nodrošināšanā ir definējusi, lai Sabiedrību pārstāvētu kvalificēti un zinoši darbinieki. Lai piesaistītu un noturētu kvalificētus vidējā un augstākā līmeņa darbiniekus, Sabiedrībā ir ieviesta konkurētspējīga atalgojuma un motivācijas sistēma, līdz ar to panākot zemu darbinieku mainību augstākā līmeņa vadībā un vidējā līmeņa vadībā. Darbinieku mainības līmenis ir zems arī speciālistu (88%) un jaunāko speciālistu (73%) līmenī. Sabiedrībā ir izveidots mācību centrs, kas nodarbojas ar darbinieku kvalifikācijas celšanu. Ir izveidota darbiniekiem pieejama informatīvā bāze, kuru ir iespējams pielietot ikdienas darbā.

Saskaņā ar vadības uzskatiem risks, ka kāds no darbiniekiem apzināti vai neapzināti varētu iespaidot apdrošināšanas veida tehnisko rezultātu, nosakot nepamatoti zemas cenas vai piešķirot nepamatoti lielas atlaides, ir ierobežots līdz minimālam līmenim. Cenu noteikšanā ir stingri jāievēro metodoloģija, bet, ja ir nepieciešamas atkāpes,

kas saistītas ar tirgus situāciju, tad šādas atkāpes jāapstiprina augstākā līmeņa vadībai. Atlaižu politiku nosaka Sabiedrības valde un atkāpes no šīs politikas nav pieļaujamas.

Informācijas sistēmām (IS) ir būtiska loma šo Sabiedrības darbības efektivitātes nodrošināšanā. Sabiedrības vadība pievērš lielu uzmanību, lai šīs sistēmas būtu darboties spējīgas un atbilstu mūsdienu prasībām. Sabiedrībā darbojas IT nodaļa, kuras uzdevums ir nodrošināt un uzturēt drošu un stabilu informācijas sistēmu vidi Sabiedrībā. Šīs nodaļas darbību reglamentē IS drošības noteikumi, kas ir izstrādāti saskaņā ar likumdošanas prasībām. IS sistēmām jānodrošina nepārtraukta veiktspēja un jāatbilst darbinieku un klientu prasībām. Atkāpes no noteiktajiem veiktspējas standartiem nav pieļaujamas un atbilstība tiem ir jānodrošina 24 stundas diennaktī. Nepieciešamības gadījumā ir noteikts gaidīšanas laiks, kas nepieciešams veiktspējas atjaunošanai, ja ir radušies bojājumi aparatūrā vai informācijas resursos. Šis laiks nedrīkst pārsniegt 12 stundas.

Būtiskākie sadarbības partneri :

Pārapsdrošinātāji.

Pārapsdrošinātājs	Pārapsdrošinātāja reitings	Reitingu piešķirusi aģentūra	Pārapsdrošinātāja reģistrācijas vieta(valsts)
SWISS RE GERMANY	AA-	Standard & Poor's	Vācija
MUNICH RE	AA-	Standard & Poor's	Vācija
GEN RE	AAA	Standard & Poor's	Vācija
HANNOVER RE	AA-	Standard & Poor's	Vācija

Apdrošināšanas un pārapsdrošināšanas brokeri.

Brokeris	Pakalpojuma veids	Reģistrācijas vieta(valsts)
MAI Reinsurance Brokeris SIA	Apdrošināšanas/pārapsdrošināšanas starpniecība	Latvija
AON Re	Pārapsdrošināšanas starpniecība	Vācija

Darbības stratēģija un mērķi.

BTA darbības stratēģija un mērķi ir vērsta uz to, lai kompānija kļūtu par vadošo apdrošināšanas sabiedrību Baltijas tirgū, būtu dinamiska un profesionāla, kura apmierina klientu vēlmi saņemt kvalitatīvus apdrošināšanas produktus jebkurā klientam izdevīgā veidā un vietā. Lai BTA kļūtu vēl pieejamāks esošiem un potenciālajiem klientiem mēs atveram arvien vairāk filiāles ne tikai Latvijā, bet arī citās valstīs. Kā galveno mērķu sasniegšanai BTA pielieto individuālu attieksmi pret katru klientu - BTA darbinieki konkrētajā situācijā meklē piemērotāko apdrošināšanas risinājumu katram klientam. Klientu apkalpošanai visā uzņēmumā ir ieviesti augsti, ikvienam darbiniekam saistoši standarti.

Uzņēmuma struktūrvienības un filiāles.

Klientu apkalpošanas vietas, kur iespējams saņemt BTA apdrošināšanas pakalpojumus.

Reģionu centri, klientu apkalpošanas centri un tirdzniecības vietas Latvijā :

<http://www.bta.lv/lat/company/contacts/offices/policy/riga/>

Ārvalstu filiāle Igaunijā :

<http://www.bta-kindlustus.ee/>

Saistītais uzņēmums Lietuvā :

<http://www.bta.lt/>